

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/70404 Gk 12
GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-176215

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/70404)

06-03-2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02/09/2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1071301 sayılı yazınız.

Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet AKIN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/70404 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: 7/70404 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET AKIN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

DÖNEM
27/5

ESAS NO
7/70404

Dünya enerji piyasalarında arz ve talep dengesizliği nedeniyle enerji fiyatlarında yaşanan artışlar dünya genelinde etkisini sürdürmekte olup doğrudan enerji üretiminde kullanılan ya da enerjiye dönüştürülen kaynaklarda yüksek fiyatlar varlığını devam ettirmektedir. Bilindiği üzere enerji kaynaklarımızı verimli ve çevreye duyarlı bir şekilde değerlendirerek ülke refahına en yüksek katkıyı sağlama misyonu çerçevesinde, enerjide ithalat bağımlılığını azaltma adına yerli ve yenilenebilir kaynaklarımızdan maksimum seviyede faydalanarak elektriğin kaliteli, sürekli, uygun maliyetli ve çevreye duyarlı bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması doğrultusunda politikalar benimsenmektedir. Bu politikalar kapsamında;

- Dünya genelinde emtia fiyatlarında yaşanan artışların etkisi elektrik piyasasında da kendini göstermiş, yaşanan bu gelişmelerin etkisiyle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından alınan 14/10/2021 tarihli Karar çerçevesinde gün öncesi ve dengeleme güç piyasalarında fiyat limitlerinde düzenlemelere gidilmiştir. Söz konusu uygulamaya EPDK tarafından çeşitli tarihlerde yeni tavan fiyatlar belirlenerek devam edilmektedir.
- Bu süreçte yerli ve yenilenebilir kaynaklı elektrik santral yatırımlarımız devam etmekte olup tamamlanan yatırımların devreye bir an önce girmesi için gerekli tedbirler alınmaktadır.
- Dünya genelinde enerji piyasalarında yaşanan yüksek emtia fiyatları, elektrik enerjisi üretim maliyetinde makul olmayan artışlara sebep olmuştur. Son dönemlerde Avrupa'da işlem görmekte olan doğal gaz fiyatları 3.500 \$/1.000 m3, kömür fiyatları 400 \$/ton seviyelerine kadar yükselmiştir. Bu durumun oluşturabileceği olumsuz etkilerin önüne geçebilmek adına 6446 sayılı Kanun'un Tarifeler, Tüketicilerin Desteklenmesi, Özelleştirme, Kamulaştırma ve Arz Güvenliği Başlıklı 17'nci maddesinin onbirinci fıkrasına; *"Ulusal veya uluslararası piyasalarda elektrik enerjisi üretimine girdi olan emtia fiyatlarının ve/veya kaynak maliyetleri arasındaki farkların makul olmayan artışları nedenleriyle, arz güvenliğinin ve/veya tüketicilerin korunması amacıyla elektrik enerjisinin üretim maliyetleri dikkate alınarak, her seferinde altı ay geçmemek üzere, Kurum tarafından kaynak bazında tüketiciyi ve/veya maliyeti yüksek üretimi destekleme bedeli belirlenebilir. Bu bedel, üretim maliyeti düşük üreticiden karşılanarak arz güvenliğinin, maliyeti yüksek üretimin ve/veya tüketicilerin desteklenmesi amacıyla kullanılır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın uygun görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir."* ibaresi eklenmiştir. Bu kapsamda, 1 Nisan 2022 tarihinden itibaren 6 ay süreyle tüketici ve/veya maliyeti yüksek üretimi destekleme amacıyla destekleme bedeli uygulanmasına karar verilmiş olup bu uygulama 1 Ekim 2022 tarihi itibarıyla 6 ay daha uzatılmıştır.
- Uluslararası arenada yaşanan enerji krizine rağmen vatandaşlarımızı yüksek enerji maliyetlerinden korumak için fatura tutarlarının önemli bir bölümü devlet tarafından karşılanarak gerekli destek verilmektedir. Destek uygulamasına kış döneminde de devam edilmektedir.
- Özellikle ithal enerji kaynaklarına bağlı elektrik santrallerimizde enerji kaynağı teminine bağlı herhangi bir üretim kesintisi yaşanmaması adına bu santrallerin stok durumları düzenli olarak takip edilmektedir.
- Elektrik santrallerinin bakım durumları özellikle kış dönemi öncesinde tamamlanarak santrallerimizin elektrik ve doğal gaz talebinin yüksek seyrettiği kış dönemine tam emreamadelikle girebilmesi için gerekli önlemler alınmıştır.

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET AKIN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

DÖNEM
27/5

ESAS NO
7/70404

- Tarımsal sulama, içme suyu, enerji gibi kritik alanlarda kullanılan barajlı hidroelektrik santrallerimiz 2021 yılının oldukça kurak bir sezon olmasından etkilenmiştir. Ülkemizdeki hidroelektrik santraller 2022 yılı sonu itibarıyla 31.571 MW değeriyle toplam elektrik kurulu gücümüzün %30 ile en büyük kısmını oluşturmaktadır. Kurak geçen sezonun tüm olumsuz etkilerine rağmen önümüzdeki süreçte enerji arz güvenliğini sağlayabilmek adına hidroelektrik santrallerimizden hem tarımsal sulama hem de enerji sektöründe etkin ve verimli bir şekilde maksimum seviyede faydalanabilmek amacıyla ilgili paydaşlar ile koordineli bir şekilde sürecin yönetimi gerçekleştirilmektedir.
- Özellikle Rusya-Ukrayna krizinin doğal gaz temininde olumsuz sonuçlar doğurabileceğinden hareketle yedek yakıtla çalışan doğal gaz santrallerimizin kış dönemi öncesinde yedek yakıt depolarının tam kapasitede tutularak kış dönemine hazır bir şekilde girilmesi için gerekli çalışmalar yapılmıştır.
- Bakanlığımız koordinasyonda elektrik ve doğal gaz iletim sistemi operatörlerinin katılımıyla "Enerji Arz Güvenliği Stres Testi" çalışmaları yapılmakta olup kış döneminde olabilecek tüm senaryolar analiz edilmekte ve gerekli önlemler alınmaktadır.
- 02/01/2018 tarihli ve 30289 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (UEVEP 2017-2023) ile üretimden nihai tüketim sektörlerine kadar bütün süreçlerde enerji verimliliğinin geliştirilmesine yönelik 55 adet eylem belirlenmiştir. UEVEP'teki eylemlerin hayata geçirilmesi ile 2023 yılına kadar 10,9 milyar dolar enerji verimliliği yatırımı yapılması ve bu yatırımlar sonucunda kümülatif olarak 23,9 milyon ton eşdeğer petrol enerji tasarrufu hedeflenmiştir. Ülkemizde 2017-2021 yılları arasında yapılan çalışmalara bakıldığında, enerji verimliliğine toplamda 6,5 milyar dolar değerinde yatırım yapıldığı ve bunun sonucunda parasal karşılığı toplam 1,6 milyar dolar olan enerji tasarrufu sağlandığı hesaplanmıştır. Bu dönemde gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde, 43 milyon ton CO2 eşdeğeri sera gazı emisyonu önlenmiş ve enerji verimliliği alanında yaklaşık 12 bin kişiye yeni istihdam alanı oluşturulmuştur. 2023 yılında uygulama dönemi sona erecek olan I. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı'yla elde edilen kazanımların devam ettirilmesi amacıyla Türkiye'nin "2053 Net Sıfır Emisyon ve Yeşil Kalkınma" hedeflerine katkı sağlayacak olan II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı hazırlık çalışmalarına 2022 yılı itibarıyla başlanmış ve kamu, özel sektör, akademi ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla farklı tematik alanlarda 10 adet çalıştay gerçekleştirilmiştir. Ülkemizin 2030 yılına yönelik Enerji Verimliliği Strateji Belgesi ve II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı'nın (2024-2030) 2023 yılı sonuna kadar yayımlanması planlanmaktadır.

Soru önergesinde EPDK internet sitesinde yer alan Doğal Gaz Piyasası Mayıs Ayı raporundaki verilerin baz alındığı belirtilmektedir. EPDK tarafından hazırlanan aylık raporlarda, lisans sahibi şirketlerin bildirim yükümlülükleri çerçevesinde göndermiş oldukları resmi veriler dikkate alınmakta olup soru önergesinin gönderildiği tarih itibarıyla EPDK internet sitesinde zaten Haziran ayı raporu yayımlanmış durumdadır. Bununla birlikte, arz güvenliğini sağlamak amacıyla doğal gaz depolarına yüksek kullanımın gerçekleştiği kış aylarına kadar enjeksiyon yapılmaya devam ettiğinden, depolardaki gaz miktarı bahse konu raporların yayımlanmasından sonra artmıştır. EPDK ve Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) verilerinin arasındaki farklılığın, soru önergesinde baz alınan verilerin farklı dönemlere ait olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET AKIN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
27/5**

**ESAS NO
7/70404**

Ülkemiz doğal gaz arz güvenliğinin sağlanmasını teminen kaynak çeşitlendirilmesi yapılmakta ve farklı kaynaklardan yapılan planlama çerçevesinde boru gazı ve LNG alımı gerçekleştirilmektedir.

Uluslararası arenada yaşanan enerji krizinden etkilenmemek ve Ülkemizin doğal gaz arz güvenliğini temin etmek amacıyla 2023 kış döneminde de arz-talep dengesinin sürdürülmesi çalışmalarına büyük bir ciddiyet ve özenle devam edilmektedir. Bu bağlamda arz planlamalarının talebi karşılayabilmesi için özellikle gaz tüketimin yüksek seyrettiği kış döneminde mevcut boru hatlarından iletim sistemine BOTAS tarafından doğal gaz verilmesi, doğal gaz depolarında tam doluluk oranının sağlanması ve LNG ile LNG terminallerinin etkin kullanılması gibi çalışmalarla yaşanması muhtemel olumsuzlukların bertaraf edilmesine yönelik tedbirler alınmaktadır. Bununla birlikte Sakarya Gaz Sahası'nda keşfedilen doğal gazın 2023 yılı içinde iletim sistemine dâhil edilmesi de kaynak çeşitliliğine büyük bir katkı sağlayacak olup bu öngörü ve çalışmalar çerçevesinde planlı bir kesintinin uygulanmayacağı değerlendirilmektedir. Alınan tedbirler çerçevesinde geçtiğimiz dönemde İran tarafından kaynaklanan sorun ile birlikte mevsimsel şartların oluşturduğu yoğun doğal gaz talebine rağmen yaşanması muhtemel problemler bertaraf edilmiş, bu süreçte yüksek tüketimi olan ilaç ve gıda gibi kritik sektörler dışındaki sanayi tesisleriyle sınırlı olacak şekilde uygulanan geçici kısıtlamalar da kısa süre içinde ortadan kaldırılarak ilgililere sağlanan doğal gaz akışı hiçbir zaman sıfırlanmamıştır.

Doğal gaz alım satım anlaşmaları ticari akitler olması sebebiyle bu anlaşmaların içerisinde ticari gizlilik hükümleri yer almaktadır. Yani sıra Doğal Gaz Piyasası Kanunundaki "ticari gizliliği olan bilgiler Kurum hariç üçüncü taraflara açıklanamaz" ve "doğal gaz piyasasında faaliyet gösteren taraflar ticari yönden hassas bilgi ve belgeleri gizli tutmakla yükümlüdür" şeklindeki hükümler kapsamında alım maliyeti bilgilerinin paylaşılması sözleşme ve mevzuat hükümlerine aykırı olduğundan, bu maliyetlere ilişkin bilgiler paylaşılamamaktadır. Mezkur gizlilik hükümleri anlaşmalar sona erdikten sonra da geçerliliğini muhafaza etmektedir.

Diğer taraftan, Rusya'dan doğal gaz tedarikinde sözleşmenin sona ermesini müteakip mevzuata ve uluslararası doğal gaz piyasası koşullarına uygun olarak yeni doğal gaz ithalat sözleşmesi imzalanmıştır. Söz konusu anlaşmanın imzalanmasında geç kalındığı ve bunun sonucunda menfi bir durumla karşılaşıldığı iddiası gerçeği yansıtmamaktadır.

BOTAS Tuz Gölü Doğal Gaz Yer Altı Depolama Tesisine ait Maksimum Giriş ve Çıkış Kapasite Miktar bilgileri 'www.epias.com.tr' adresinde yayımlanmakta olup ilave olarak BOTAS Tuz Gölü Doğal Gaz Yer Altı Depolama Tesisine ait depolama kapasite ve gerçekleşme bilgileri 'tuzgoluebt.botas.gov.tr' adresinde kamuya açık olarak paylaşılmaktadır. Tuz Gölü Doğal Gaz Yer Altı Depolama Tesisine ilişkin veriler "Tuz Gölü Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesis Temel Kullanım Usul ve Esasları"na uygun olarak açıklanmaktadır. Bununla birlikte, Silivri Doğal Gaz Yer Altı Depolama Tesisine ait depolama kapasite ve gerçekleşme bilgileri "silivrieht.botas.gov.tr" adresinde yayımlanmaktadır.

Tuz Gölü Doğal Gaz Yer Altı Depolama Tesisinin depolama kapasitesi 1,2 milyar Sm³ olup bu tesisimizde %100 doluluk oranına ulaşılmıştır.

Depo doluluk oranı, depoda bulunan doğal gaz miktarının toplam depolama kapasitesine bölünmesiyle bulunmaktadır. Bu bağlamda depoda bulunan gaz miktarı ile ilan edilen depolama kapasitesi içinde yastık gazı yer almamaktadır. Depolama Kapasitesi olarak ifade edilen terim EPDK'nın onayladığı "BOTAS Silivri Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesis Temel Kullanım Usul ve Esasları"nda yer alan Depolama Kapasitesi tanımı ile tamamen örtüşmektedir.